

B & W - NOTA

Onderwerp: Projectvoorstel Implementatie Omgevingswet

Samenvatting:

Naar verwachting zal op 1 juli 2019 de Omgevingswet in werking treden. Deze omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht vergt een organisatiebrede aanpassing van de gemeentelijke organisatie. Ter voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet is een projectvoorstel opgesteld.

Inleiding:

Per 1 juli 2019 zal de Omgevingswet in werking treden. Deze wet voorziet in een fundamentele herziening van het omgevingsrecht en bestaat uit een verregaande modernisering en vereenvoudiging van de wetgeving. Met de wet moet het mogelijk zijn in te spelen op de steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet is een veelomvattende wetgevingsoperatie die van majeure betekenis is voor bestuurstaken, -bevoegdheden, instrumenten en tal van werkprocessen binnen het gemeentelijk apparaat en daarbuiten (o.m. voor de waterschappen, RUD en provincie). De omvang van de wetgevingsoperatie is vergelijkbaar met die in het sociale domein van de afgelopen jaren.

Op 21 februari j.l. is in het college een presentatie gehouden waarin is toegelicht wat de Omgevingswet inhoudt en welke gevolgen zij heeft voor de gemeentelijke organisatie. De Omgevingswet biedt het kader voor de gemeentelijke instrumenten, taken en bevoegdheden in het fysieke domein. De wet raakt de gehele gemeentelijke organisatie en heeft daardoor organisatiebrede gevolgen. De wet heeft gevolgen voor de wijze waarop gewerkt wordt binnen het ambtelijk apparaat, als ook voor de rol van het college en de gemeenteraad. De gemeentelijke rol verandert van een toetsende naar een uitnodigende, faciliterende rol. Dit vergt een cultuuraanpassing binnen de organisatie. Tevens vereist de implementatie van de wet een grote digitaliseringsopgave.

Ten behoeve van de implementatie van de wet binnen gemeente Vlissingen is een projectvoorstel opgesteld. Nadrukkelijk wordt vermeld dat het projectvoorstel is opgesteld op basis van de huidige inzichten van de Omgevingswet. Binnen het bekende kader van de Omgevingswet zijn nog veel hiaten die middels de Invoeringswet, Invoeringsbesluit en aanvullingswetgeving ingevuld moeten worden. Dit maakt het onmogelijk om reeds nu de gehele scope van de wet te overzien. Vanwege de omvang van deze stelselherziening en de benodigde veranderingen binnen het fysieke domein, is uitstel echter niet mogelijk en dient begonnen te worden met de voorbereidingen ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet.

Dit voorstel geeft een aanpak weer voor de voorbereiding tot implementatie van de Omgevingswet. Hiervoor wordt vanuit organisatorisch oogpunt een projectmatige aanpak voorgesteld waarin organisatiebreed integraal samengewerkt wordt om de implementatie tot stand te brengen. Het project wordt aangestuurd door een projectleider. Tevens is projectondersteuning nodig. Vanuit inhoudelijk oogpunt zijn, met de kennis van nu, reeds 11 deelprojecten benoemd. In het voorstel is weergegeven wanneer welke onderdelen van start moeten gaan (een aantal onderdelen reeds dit jaar), zodat de Omgevingswet op tijd binnen de gemeentelijke organisatie kan worden geïmplementeerd. In relatie tot de inschatting van de inzet/capaciteit die de implementatie binnen de organisatie vergt, zoals opgenomen in bijlage 1 van het projectvoorstel, is waar mogelijk aansluiting gezocht bij de verschillende werkgroepen van het organisatieveranderingsproces. Tevens zal aansluiting worden gezocht bij andere Zeeuwse gemeenten door, waar mogelijk, gezamenlijk zaken met betrekking tot de opgave tot implementatie van de Omgevingswet, op te pakken.

Afdeling, auteur: Strategie, Beleid & Projecten, E. Jasperse	Collegebesluit: 18 april 2017
Telefoonnummer: 0118-487367	Commissievergadering:
Portefeuillehouder: - J. de Jonge - A.R.B. van den Tillaar	Raadsvergadering:
Datum: 19-01-2017	Registratienummer: 734863
Programma: Ruimtelijk ontwikkelen Aard van het stuk: 1. Openbaar	Beslissingsbevoegdheid: B&W Status: 16 Gereed voor document generatie Behandelwijze: Bespreekstuk

Beoogd resultaat:

Een projectvoorstel wat beoogt weer te geven welke stappen de komende jaren moeten worden gezet en welke deelprojecten worden opgeleverd als voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie.

Argumenten:

Naar verwachting zal op 1 juli 2019 de Omgevingswet in werking treden. Deze omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht vergt een organisatiebrede aanpassing van de gemeentelijke organisatie. Van overheden wordt verwacht dat zij zich de komende jaren voorbereiden op de implementatie van de Omgevingswet.

Kanttekeningen:

1. Momenteel is de inhoud van de Omgevingswet (kaderwet) bekend. De wet wordt nader ingevuld middels uitvoeringsbesluiten (AMvB's), de Invoeringswet, het Invoeringsbesluit en een aantal aanvullingswetten. De uitvoeringsbesluiten en de Invoeringswet zijn inmiddels in consultatie geweest. Nu de Omgevingswet steeds verder vorm gaat krijgen is het moment daar om te starten met de voorbereidingen van de implementatie van de Omgevingswet. Vanwege de omvang van de veranderingsopgave dient op tijd gestart te worden.

2. Gebleken is dat de AMvB's nog vele hiaten bevatten. De hiaten worden ingevuld middels aanvulling van de AMvB's, de Invoeringswet (o.a. shadeaspect, digitale randvoorwaarden, professionalisering vergunningverlening), het Invoeringsbesluit en middels een aantal Aanvullingswetten (natuur, bodem, geluid, eigendom). De inhoud van de aanvullingen is echter voor een groot deel nog niet bekend waardoor ook de reikwijdte van de Omgevingswet nog steeds niet geheel in beeld is. Wel is duidelijk dat op een aantal terreinen bevoegdheden worden overgeheveld van provincie naar gemeenten (o.a. bodem). De impact voor de gemeenten (o.a. kosten) is nog steeds moeilijk in te schatten. Dat het echter gaat om een omvangrijke stelselherziening met substantiële veranderingen voor de gemeente is duidelijk.

3. De veranderingsopgave is aanvullend op het bestaande reguliere werk en houdt een extra werkbelasting in voor de verschillende organisatieonderdelen binnen de gemeente (o.a. doordat er extra taken bijkomen). De benodigde capaciteit om deze opgave op te pakken vormt een belangrijk procesrisico.

Kosten, baten en dekking:

In de programmabegroting 2017-2021 zijn de geschatte kosten opgenomen voor de implementatie van de Omgevingswet binnen onze gemeente voor de komende 4 jaar. Gelet op het feit dat er nog een belangrijk aantal 'open einden' bestaat binnen de Omgevingswet, met name ten aanzien van taken en bevoegdheden voor de gemeenten, is een inschatting gemaakt van de out of pocketkosten gebaseerd op de producten (omgevingsvisie, omgevingsplan en digitalisering) die opgeleverd moeten worden op het moment dat de wet in werking treedt. Het betreft voor 2017 €72.500,-, voor 2018 €172.500,-, voor 2019 €160.000,-, voor 2020 €160.000,- en voor 2021 €50.000,- Deze inschatting is mede gebaseerd op de inschattingen die de andere (Zeeuwse) overheden hebben gemaakt ten aanzien van de financiële consequenties van de invoering van deze wet.

Deze inschatting bevat nadrukkelijk niet de extra inzet van uren (bv van projectleider, projectondersteuning en/of werkgroepen). In het projectvoorstel wordt als eerste actiepunt aangegeven dat er een projectleider en projectondersteuner moeten worden aangesteld die het traject van de implementatie van de Omgevingswet zullen begeleiden. Voorgesteld wordt om o.a. hiervoor (en voor overige extra personeelskosten die verband houden met de extra inspanning die gedaan moet worden t.b.v. de implementatie van de Omgevingswet) extra financiële ruimte (zie bijlage 1) in de Kadernota 2018 op te nemen. Nadrukkelijk wordt gewezen op het feit dat de aanstelling van de projectleider een randvoorwaarde is voor de verdere implementatie van het projectvoorstel. Langdurig uitstel hiervan is gelet op de aankomende invoering van de Omgevingswet en de voorbereidingen die hiervoor nodig zijn, niet langer verantwoord.

Van de extra uren is, waar mogelijk, een inschatting gemaakt, die geleid heeft tot het overzicht van benodigde extra capaciteit en financiële ruimte in bijlage 1. Uitgegaan is van het gemiddelde normbedrag van €70.000,- per fte (niveau benodigde functie). Op basis van de inschatting is voor 2017 € 525.000 (wordt meegenomen in de 2e kwartaalrapportage 2017) en voor 2018 € 405.000 in de Kadernota opgenomen. Voor de jaren 2019 tot en met 2021 is het nog niet mogelijk een goede schatting te geven; hiervoor zijn in de Kadernota voorlopig de kosten voor de projectleiding van € 112.000 jaarlijks opgenomen. Zodra een betere schatting is te maken zullen deze opgenomen worden.

In een bestuursakkoord tussen Rijk, IPO, VNG en UvW zijn financiële afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet. Afspraak is dat het Rijk de investeringskosten die samenhangen met de invoering van de wet op zich neemt. Iedere andere partij draagt zelf de transitiekosten naar aanleiding van de invoering van deze wet (organisatie- en cultuurveranderingstrajecten, opleidingen, aanpassingen digitale systemen, aanpassing lokaal juridisch instrumentarium). Uitvoeringskosten (bv. terugkerende kosten die samenhangen met gebruik digitaal systeem) worden via een verdeelsleutel verdeeld tussen de overheden. Er vindt geen verrekening met het Gemeentefonds plaats, wat inhoudt dat er geen extra geld naar de gemeenten komt en bv. de kosten voor extra personele inzet voor rekening van onze eigen vacatureruimte moeten komen.

Uit verschillende bronnen blijkt dat rekening moet worden gehouden met een verlaging van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven, maar met een verhoging van de bestuurlijke lasten voor overheden.

Uitvoering:

1. Vooruitlopend op de vaststelling van dit projectvoorstel is ambtelijk samenwerking gezocht met alle overige Zeeuwse gemeenten, de Provincie Zeeland, Waterschap, RWS, RUD, Veiligheidsregio en GGD om te komen tot een min of meer eenduidige aanpak van deze grootste wetgevingsoperatie sinds de Grondwet van Thorbecke. Deze samenwerking heeft sinds april 2016 vorm gekregen in een maandelijks overleg, waarin kennis wordt gedeeld over de implementatie van de Omgevingswet en de mogelijkheden tot samenwerking.
2. Met voornoemd informele samenwerkingsverband is in de maanden juli en augustus 2016 een gezamenlijke reactie opgesteld richting het ministerie naar aanleiding van de concepten van de 4 AMvB's van de Omgevingswet;
3. Binnen de Vlissingse organisatie is sinds april 2016 het initiatief genomen om middels verschillende informatiebijeenkomsten de verschillende afdelingen die raakvlakken hebben met het fysieke domein, het MT en het college te informeren over de Omgevingswet;
4. Belangrijk is dat na vaststelling van het projectvoorstel de projectorganisatie wordt opgezet; te beginnen met het aanwijzen van een projectleider en het formeren van werkgroepen.
5. Tevens zal de gemeenteraad nader geïnformeerd moeten worden over de Omgevingswet en de wijzigingen die dit meebrengt ten aanzien van hun rol en hun bevoegdheden.
6. Het implementatietraject heeft een looptijd van meerdere jaren. Tot medio 2019, dienen de deelopdrachten binnen het thema Beleid, wet- en regelgeving en Samenwerking, participatie en dienstverlening ertoe om voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de Wet. Het thema Digitalisering en organisatie loopt tot 2024. De aanpassing van het wettelijk instrumentarium loopt tot 2029. De planning is meer specifiek uiteen gezet in de tabel op pagina 21 en 22 van het projectvoorstel.

Communicatie/burgerparticipatie:

Intern: Visnet Periodiek zal de hele organisatie geïnformeerd worden over de voortgang van AMvB's, de Invoeringswet en aanvullingswetten en de implementatie van de Omgevingswet. Over de vorm waarin dit zal gebeuren zal nog nader overleg worden gevoerd met de communicatiemedewerkers.

Besproken met communicatieadviseur: Ja

Bijlage(n):

763696
765261
763693

Presentatie aan college februari 2017
Bijlage 1: Overzicht geraamde capaciteit en kosten
Projectvoorstel Implementatie Omgevingswet

B & W - BESLUIT

Registratienummer: 734863

Besluit:

Het College van B&W besluit

conform advies:

1. in te stemmen met het Projectvoorstel Implementatie Omgevingswet, zoals in de bijlage bij deze nota opgenomen;
2. burgemeester van den Tillaar als bestuurlijke opdrachtgever aan te wijzen;
3. over te gaan tot werving van een projectleider (1,0 fte) alsmede een projectondersteuner (0,6 fte) per 1 juli 2017 in respectievelijk schaal 11 en schaal 9;
4. dat er ten behoeve van de implementatie Omgevingswet voor de extra benodigde (personele) kosten extra financiële ruimte van naar schatting € 405.000 wordt ingeruimd in de Kadernota 2018, conform het in bijlage 1 opgenomen overzicht;
5. de financiële effecten voor het jaar 2017 van € 525.000 te verwerken in de 2e kwartaalrapportage 2017.
6. dat bij aanvang van de nieuw geformeerde directies per 1 juli a.s., de in bijlage 1 opgenomen geraamde benodigde inzet/capaciteit ten behoeve van de implementatie Omgevingswet, in de formatie moet zijn geprioriteerd;
7. dat de in het Projectvoorstel geraamde inzet van de verschillende disciplines binnen de nieuwe directies (per 1-7-2017) ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet per september 2017 operationeel moet zijn.
8. bovenstaand besluit onder voorbehoud is van goedkeuring van de artikel 12 inspecteur en GS van de Provincie Zeeland.
9. de raad via een raadsinformatiebrief te informeren en de portefeuillehouder te mandateren deze vast te stellen.

Vlissingen, 18 april 2017

de 1^e loco secretaris,

Rob Schiettekatte
Bestuurs-/directiesecretaris

Afdeling, auteur: Strategie, Beleid & Projecten, E. Jasperse	Collegebesluit: 18 april 2017
Telefoonnummer: 0118-487367	Commissievergadering:
Portefeuillehouder: - J. de Jonge - A.R.B. van den Tillaar	Raadsvergadering:
Datum: 19-01-2017	Registratienummer: 734863
Programma: Ruimtelijk ontwikkelen Aard van het stuk: 1. Openbaar	Beslissingsbevoegdheid: B&W Status: 16 Gereed voor document generatie Behandelwijze: Bespreekstuk